

CBS De Paedwizer

Schoolondersteuningsplan

Op eigen wijze samen wijs

Inhoudsopgave:

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Missie	2
1.3 Visie	3
1.4 Visie op zorg en ondersteuning	3
1.5 Grenzen aan zorg	3
HOOFDSTUK 2 HET SCHOOLONDERSTEUNINGSPLAN	4
2.1 Functies schoolondersteuningsplan	4
2.2 Evaluatie van de onderwijsondersteuning	4
2.3 De algemene doelstellingen van de onderwijsondersteuningsstructuur	4
HOOFDSTUK 3 SCHOOLONDERSTEUNING EN BESTUUR	5
3.1 CBO Meilân	5
3.2 De inrichting op provinciaal niveau	5
3.3 De inrichting in de regio met de SBO voorziening	6
3.4 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)	6
HOOFDSTUK 4 KWALITEITSZORG	6
4.1 Leerlingvolgsysteem	7
4.2 Sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem	7
4.3 Opbrengstanalyse	7
4.4 Onderwijsinspectie	7
HOOFDSTUK 5 ONDERWIJSONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR	8
5.1 Criteria aandachtsleerling	8
5.2 Vier aspecten van ondersteuning	8
5.2.1 Aspect 1: basisondersteuning	8
5.2.2 Aspect 2: preventieve en licht curatieve interventies	10
5.2.3 Aspect 3: ondersteuningsarr. voor lln. met specifieke onderwijsbehoeften	12
5.2.4 Aspect 4: ander passend onderwijs	12
HOOFDSTUK 6 OVERLEG EN BESPREKINGEN OP DE PAEDWIZER	12
6.1 Ondersteuningsoverleg	12
6.2 Groepsbesprekingen	12
6.3 Consultatieve Leerling Begeleiding	13
6.4 Ondersteuningsteam	13
HOOFDSTUK 7 ONDERSTEUNINGSORGANISATIE OP DE PAEDWIZER	13
7.1 Afspraken in verband met de vertrouwelijkheid	14
7.2 Afspraken over het informeren van ouder(s) en/of verzorger(s)	14
7.3 Doubleren en/of versnellen	15
7.4 LGF en passend onderwijs	15
7.5 Logopedie	15
7.6 Schoolarts	15
7.7 Maatschappelijk werk	15
7.8 Verwijsindex Fryslân	16
7.9 Dossiervorming	16
7.10 Orthotheek	16
HOOFDSTUK 8 PERSONEELSBELEID	16
8.1 Taken groepsleerkracht t.a.v. de ondersteuning	16
8.2 Taken interne begeleider	17
8.3 Taken directeur t.a.v. de ondersteuning	19
HOOFDSTUK 9 CONCLUSIES EN AMBITIES	20
9.1 Conclusie	20
9.2 Ambities	22
9.3 Actieplan Passend Onderwijs	23
HOOFDSTUK 10 FORMULIEREN EN PROTOCOLLEN	25
HOOFDSTUK 11 TOT SLOT	25
HOOFDSTUK 12 VASTSTELLING EN ONDERTEKENING	27

1. ALGEMEEN

1.1 Inleiding

Dit document geeft weer welke mogelijkheden De Paedwizer heeft en wat onze ambities en ontwikkelingen zijn voor ondersteuning van leerlingen met uiteenlopende onderwijsbehoeften. Het schoolondersteuningsplan is mede tot stand gekomen met behulp van het instrument Q3, dit is als nulmeting (monitor) gehanteerd.

1.2 Missie

“Op eigen wijze samen wijs”

Onze school is een Christelijke basisschool, dit betekent dat wij de kinderen vertellen over Gods liefde voor de mensen. Hierbij gebruiken we de verhalen uit de Bijbel als uitgangspunt. Door te vieren, zingen, bidden en vertellen geven we samen met de leerlingen inhoud aan begrippen als: liefde, eerlijkheid, geborgenheid, respect en zorg voor jezelf en de ander.

Binnen onze school gaan we uit van verschillen, er is ruimte voor ieder individu en respect voor ieders inbreng. We geven onderwijs dat zich richt op de totale ontwikkeling van een kind, met volop ruimte voor het kind in zijn unieke totaliteit; hoofd, hart en handen.

1.3 Visie

Uniciteit: Elk kind is uniek! Om de eigenwaarde van álle kinderen te bevorderen en hen optimale levenskansen te bieden, besteden we naast het cognitieve domein veel aandacht aan o.a. creativiteit, probleemoplossend vermogen, samenwerking, culturele en morele sensitiviteit, zorgzaamheid en vakmanschap.

Zelfstandigheid: De kinderen worden gestimuleerd om op eigen wijze naar oplossingen te zoeken en zelf opdrachten uit te voeren. Door dit eigen initiatief wordt er aangesloten bij de intrinsieke motivatie en de verschillende leerstijlen van het kind. We streven er naar ieders talent positief te gebruiken en anderen daarin te laten delen. Als kinderen weten wat ze kunnen verwachten en wat er van hen verwacht wordt, dan voelen ze zich het beste thuis.

Verantwoordelijkheid: Vanuit deze zelfstandigheid leert het kind verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen werk en het eigen leerproces. Naast verantwoordelijkheid voor het leren is het kind verantwoordelijk voor het materiaal en de plezierige sfeer in de veilige leeromgeving, voor elkaar en de wereld waarin wij leven. Recht willen doen aan jezelf en de ander, dus ook de minste durven en willen zijn, zorgt ervoor dat de onderlinge band tussen de kinderen wordt verstrekt.

Samenwerking: Een belangrijk principe op De Paedwizer is het samen leren leren (leren kun je leren!) en het samenwerken met elkaar. Ook biedt samenwerken volop mogelijkheden om rekening te leren houden met elkaar en met elkaars mogelijkheden. Dit geldt niet alleen voor de leerlingen maar ook voor de leerkrachten en de ouders. We streven naar een actief partnerschap tussen ouders en de school. Beide partijen dragen bij aan het leren, leren doorzetten, begrip tonen en het omgaan met positieve feedback.

1.4 Visie op zorg en ondersteuning

Op onze school geven we les aan ongeveer 150 verschillende leerlingen. Al deze leerlingen hebben een unieke persoonlijkheid en een specifieke behoefte met betrekking tot spelen en leren. Leerlingen leren op verschillende manieren en hebben uiteenlopende onderwijsbehoeften. Het team van De Paedwizer heeft als taak het onderwijs zo in te richten dat elk kind zo goed mogelijk tot zijn recht komt ongeacht de verschillende leermogelijkheden van onze leerlingen. We richten ons onderwijs zo in dat ieder kind dat op onze school begint, de school op verantwoorde wijze af kan maken binnen de mogelijkheden en de grenzen van het kind en de school. Ons primaire doel is kwalitatief goed onderwijs en goede begeleiding, ondersteuning en zorg voor **alle** kinderen.

1.5 Grenzen aan zorg

Het geven van extra ondersteuning en zorg aan leerlingen die dit nodig hebben is voor ons vanzelfsprekend, echter, er zijn grenzen. Onze school kan geen leerlingen handhaven of toelaten wanneer er sprake is van:

- Verstoring rust en veiligheid;
- Interferentie tussen verzorging/behandeling en onderwijs;
- Verstoring leerproces van andere leerlingen;
- Gebrek aan opnamecapaciteit (te veel leerlingen met een extra zorgvraag).

2. HET SCHOOLONDERSTEUNINGSPLAN

Het schoolondersteuningsplan is een document dat een beeld geeft van de wijze waarop ondersteuning voor leerlingen binnen onze school is gerealiseerd. Het plan moet als een ontwikkeldocument worden beschouwd. Elk jaar kan er sprake zijn van veranderingen c.q. aanvullingen.

2.1 Functies schoolondersteuningsplan

Het schoolondersteuningsplan heeft drie functies:

1. Kwaliteitsdocument
2. Planningsdocument
3. Verantwoordingsdocument

2.2 Evaluatie van de onderwijsondersteuning

Er vindt jaarlijks een evaluatie plaats van de werking van dit schoolondersteuningsplan. Eventuele streep punten kunnen worden aangegeven en met betrekking tot knelpunten kan er gezocht worden naar oplossingen. Bij deze evaluatie gaat het erom dat we aangeven of en in hoeverre de gewenste resultaten worden bereikt als gevolg van de gekozen organisatie (werkwijze) en de inhoud van het schoolondersteuningsplan.

2.3 De algemene doelstellingen van de onderwijsondersteuningsstructuur

Op De Paedwizer wordt gedeeltelijk vanuit een klassikale structuur en gedeeltelijk adaptief onderwijs (onderwijs op maat) gegeven. Door middel van zelfstandig werken op niveau en samenwerkend leren proberen we de individualiteit van iedere leerling tot zijn recht te laten komen. Hierbij gaan we uit van de principes van Building Learning Power, namelijk: "leren kun je leren".

Kinderen worden niet afgestemd op het onderwijs, wij werken handelingsgericht (HGW). Dit is een systematische manier van werken waarbij het onderwijsaanbod wordt afgestemd op de basisbehoeften en onderwijsbehoeften van ieder kind. Deze behoeften formuleer je door aan te geven wat een kind nodig heeft om een bepaald doel te kunnen bereiken. De centrale vraag is: **Wat vraagt het kind aan ons?** Welke benadering, aanpak, ondersteuning, instructie etc. heeft het nodig?

Kindkenmerken worden dus vertaald naar onderwijsbehoeften. We richten ons niet op wat er mis is met een kind, maar meer op wat het nodig heeft om bepaalde doelen te bereiken en welke aanpak een positief effect heeft.

Behalve op de kindkenmerken richten we ons ook op de kenmerken van de onderwijsleer- en de opvoedingssituatie. Het begrip afstemming staat hierbij centraal. Niet alleen afstemming op het kind, maar ook door rekening te houden met wensen, mogelijkheden en verwachtingen van school en ouders.

Het leerkrachtgedrag wordt dus centraal gezet in het zoeken naar afstemming en in het inspelen op de (specifieke) onderwijsbehoeften van de kinderen in de groep. Leerkrachten reflecteren op hun eigen werkconcept en vergroten hun competenties op het gebied van handelingsgericht werken.

Wij vinden het van groot belang dat leerlingen die belemmeringen ondervinden in het leer- en het ontwikkelproces “ondersteuning naar onderwijsbehoeften” aangeboden krijgen, zodat zij:

- Op deze manier een ononderbroken ontwikkelingsproces optimaal kunnen doorlopen;
- In eigen tempo en aanleg op een voor hen verantwoorde wijze de aangeboden leerstof kunnen volgen;
- Binnen onze basisschool kunnen functioneren.

3. SCHOOLONDERSTEUNING EN BESTUUR

3.1 CBO Meilân

De stichting CBO Meilân is het bevoegd gezag van 15 christelijke basisscholen in de gemeenten De Friese Meren en Heerenveen.

CBO Meilân staat voor samen bloeien. Door samen werken en zelfstandig leren halen wij het beste uit kinderen waarbij de belangen van een kind zelf centraal staan! Belangrijk is dat hij of zij zich veilig voelt en bovenal zichzelf mag zijn. Ons onderwijs is gebaseerd op het christelijke geloof en samen leven wij deze normen en waarden na. Meer informatie over de stichting is te vinden op de website: www.cbo-meilan.nl

Visie CBO-Meilân op passend onderwijs: Het streven naar en het in stand houden van een netwerk van scholen met een heldere zorgstructuur, waarbij elke leerling zo optimaal mogelijk de zorg krijgt die hij nodig heeft om zo thuis nabij mogelijk, een ononderbroken ontwikkelingsproces te kunnen doorlopen.

Doel CBO Meilan passend onderwijs: De stichting kiest voor een hoog ambitieniveau, dat wil zeggen dat de basiszorg op een hoog niveau aan de leerlingen wordt geboden. Daarnaast kunnen scholen kiezen om extra zorg te bieden in de vorm van onderwijszorgarrangementen.

3.2 De inrichting op provinciaal niveau

Alle scholen in het primair en voortgezet onderwijs – zowel regulier als speciaal (cluster 3 en 4) zijn aangesloten bij een samenwerkingsverband. CBO Meilân is aangesloten bij het interzuiltaire samenwerkingsverband Friesland. Binnen het samenwerkingsverband Friesland worden afspraken gemaakt over de zgn. zware zorg. Deze afspraken worden vastgelegd in het provinciale ondersteuningsplan ook wel zorgplan genoemd. Het gaat dan onder meer over de criteria en procedure voor verwijzing naar cluster 3 en 4 en de financiële middelen die daarvoor nodig zijn. Deze kinderen kunnen naar een school voor cluster 3 of 4, maar kunnen ook worden opgevangen op de eigen school of bestuur. Een en ander is afhankelijk van het schoolondersteuningsprofiel. Voorheen waren dit de kinderen met een zgn. rugzak. De overgebleven middelen voor de lichte zorg worden verdeeld over de schoolbesturen naar ratio van het aantal leerlingen. Ook de afspraken met de gemeenten worden op het niveau van het platform van de Friese gemeenten genomen.

3.3 De inrichting in de regio met de SBO voorziening

Omdat er een provinciaal SWV komt en schoolbesturen daarmee wettelijk voldoen aan de zorgplicht is het niet nodig om dit in de regio nog een keer dunnetjes over te doen. Wel is het wenselijk om praktische en werkbare afspraken met de SBO voorzieningen te maken. De scholen van CBO Meilân staan rondom twee SBO voorzieningen (Sneek en Heerenveen).

Eerder hebben besturen van het SWV 302 WSNS aangegeven met de SBO voorziening in Sneek nauw te willen samen werken met het uitrollen van Passend onderwijs in de regio.

De al ingezette ontwikkeling van een betere inhoudelijke samenwerking dient te worden gecontinueerd, mogelijk door het opzetten van een expertise centrum.

3.4 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Om de ondersteuning die de school biedt op een eenvoudige manier in beeld te brengen is er door de stichting gebruik gemaakt van het instrument van de Q3-groep (kort: Q3). Met behulp van dit instrument is er op een snelle manier informatie verzameld over de basisondersteuning, over belangrijke kengetallen en over de deskundigheid en voorzieningen van scholen.

Op het niveau van het samenwerkingsverband is er zicht ontstaan op de dekkendheid van het ondersteuningsaanbod binnen de eigen regio.

Onze school heeft dit profiel in 2012-2013 ingevuld en dit is ons uitgangspunt bij het formuleren van dit schoolondersteuningsplan. Het Q3-schoolondersteuningsprofiel is als bijlage toegevoegd.

4. KWALITEITZORG

Dit plan is een onderdeel waarmee wij de kwaliteit van ons onderwijs bewaken. Wij vragen ons steeds af:

- Doen we op De Paedwizer de goede dingen?
- Doen we de goede dingen goed?
- Hoe weten wij dat?
- Vinden anderen dat ook?
- Wat doen we op De Paedwizer met die wetenschap?

Op De Paedwizer werken we systematisch aan het verbeteren van de opbrengsten van onze kinderen (OGW opbrengstgericht werken) door zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van iedere leerling. (HGW handelingsgericht werken).

4.1 Leerlingvolgsysteem

De Paedwizer werkt met het leerlingvolgsysteem van Cito. De gegevens worden verwerkt in Parnassys. Parnassys maakt het mogelijk om alle informatie betreffende individuele leerlingen en groepen leerlingen digitaal te verwerken. Hieruit kunnen de ontwikkelingen op school-, groeps- en leerling niveau gevolgd worden. Gedurende het schooljaar wordt de ontwikkeling van de leerling gevolgd met methode-gebonden toetsen en de methodeonafhankelijke toetsen van Cito. Alle toetsmomenten zijn gepland in de Toetskalender (zie bijlage). De leerkrachten analyseren de toetsen en plannen daarop vervolgacties. De resultaten worden bewaard in Parnassys of in de toetssoftware van de betreffende methode.

De resultaten worden voor alle leerlingen tweemaal per jaar met de ouder(s)/verzorger(s) besproken. Voor leerlingen met extra zorg en ondersteuning worden extra overlegmomenten met ouders georganiseerd. Ouders kunnen gebruik maken van het maandelijks spreekuur, kunnen zelf afspraken maken met de leerkracht en/of de leerkracht nodigt de ouders uit.

4.2 Sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem

Wij willen dat onze school een sociaal veilige omgeving is voor onze leerlingen, ouders en ons team. Wij gebruiken de methode Leefstijl voor de leerlingen van de groepen 1 tot en met 8 om de sociale en emotionele vaardigheden van onze leerlingen te versterken. Daarnaast doet onze school mee aan de landelijke anti-pestencampagne. Zie www.kidstegengeweld.nl.

Met het computerprogramma ZIEN! voor het primair onderwijs brengen leerkrachten het sociaal-emotioneel functioneren van kinderen van groep 1 t/m groep 8 systematisch in kaart.

4.3 Opbrengstanalyse

Twee keer per jaar analyseren de leerkrachten en IB-er tijdens de groepsbesprekingen de cito-resultaten, inclusief de resultaten van de eindcito van groep 8. Bij het maken van de trendanalyse, resultaten en opbrengsten, maken we gebruik van het leerlingvolgsysteem Parnassys. Eén keer per schooljaar worden de resultaten en opbrengsten op schoolniveau besproken. Dit leidt in meestal tot veranderingen c.q. verbeterpunten. Tevens worden de resultaten door de directeur besproken met de college van bestuur van stichting CBO Meilân.

4.4 Onderwijsinspectie

De onderwijsinspectie houdt toezicht op de onderwijskwaliteit van alle basisscholen. Daarnaast controleert de inspectie de naleving van de wettelijke vereisten, de rechtmatige besteding van middelen, het financieel beheer en de financiële positie van scholen.

Ieder jaar kijkt de inspectie of een school voldoende kwaliteit levert. Op basis van een risicoanalyse en eventueel nader onderzoek wordt bepaald welk type toezicht een school nodig heeft.

Verdere informatie over de onderwijsinspectie is te vinden op de website van de onderwijsinspectie.

5. ONDERWIJSONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR

In dit hoofdstuk wordt de onderwijsondersteuningsstructuur van De Paedwizer beschreven. Hierbij komen de verschillende aspecten van ondersteuning aan bod: de ondersteuning op groepsniveau, groepsoverstijgende interne ondersteuning en externe ondersteuning. De structuur heeft als doel de leerkrachten te ondersteunen hoe te handelen als een leerling zich onvoldoende ontwikkelt en meer aandacht en begeleiding nodig heeft. Een aandachtsleerling heeft bepaalde (specifieke) onderwijsbehoeften door interne en/of externe factoren.

5.1 Criteria aandachtsleerling

Wanneer is een leerling op De Paedwizer een aandachtsleerling en is extra ondersteuning nodig? We hanteren hierbij de volgende criteria:

- Voor groep 1-2: een achterstand of voorsprong in de ontwikkeling op één of meerdere gebieden van 6 maanden;
- Voor groep 3-8: onvoldoende scores op enkele opeenvolgende methode-gebonden toetsen en/of een D en/of E score op één van de CITO toetsen;
- Extreem hoge scores op enkele opeenvolgende methode-gebonden toetsen en/of hoge A scores op meerdere CITO toetsen. Deze scores geven aanleiding tot het invullen van de SiDiR (observatieformulier om hoogbegaafde kinderen te signaleren);
- Gedragsproblemen die de ontwikkeling van de leerling verstoren en/of problemen opleveren voor de andere kinderen in de groep;
- Een beperkt verstandelijk vermogen (na onderzoek);
- Sociaal emotionele problemen;
- Fysieke en medische hulpvragen die betrekking kunnen hebben op hulpvragen met het gehoor, gezicht, spraak, motorische problemen en anders (epilepsie).

De aandachtsleerlingen zijn in principe de leerlingen uit het intensief arrangement(IA) en het gevorderd arrangement (GA), beschreven in het groepsplan. (zie blz. 9)

5.2 Vier aspecten van ondersteuning

In de ondersteuningsstructuur van De Paedwizer onderscheiden we vier aspecten van ondersteuning. Er is een duidelijke samenhang tussen de verschillende aspecten.

Aspect 1: basisondersteuning

Aspect 2: preventieve en licht curatieve interventies

Aspect 3: ondersteuningsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Aspect 4: ander passend onderwijs

5.2.1 Aspect 1: basisondersteuning

De leerkracht speelt een centrale rol en is dagelijks -preventief- bezig met de ondersteuning voor de leerlingen. De leerkracht neemt maatregelen om problemen van leerlingen, die uit het dagelijks onderwijs voortvloeien, te voorkomen. De basis van het onderwijs op De Paedwizer is de jaarplanning die aan het begin van het schooljaar voor alle vakgebieden door de leerkracht wordt opgesteld.

Op eigen wijze samen wijs

Twee keer per jaar worden de toets-resultaten/opbrengsten van het CITO-LOVS besproken in de groepsbespreking met de interne begeleider. De resultaten halen we uit Parnassys en de leerkracht heeft een analyse gemaakt en toegevoegd aan het groepsplan bij evaluatie. Hieruit voortvloeiende acties worden concreet besproken en verwerkt in het nieuwe groepsplan en eventuele individuele hulplannen.

Het doel is om vroegtijdig (op methode-toets-niveau) te signaleren zodat er snel op ingespeeld kan worden. Vanuit het LOVS, methodetoetsen en de dagelijkse observaties maakt de leerkracht een halfjaarlijks groepsplan waarop het dagelijkse aanbod is gebaseerd.

Op De Paedwizer wordt gewerkt met groepsplannen voor de vakgebieden: spelling/taal, lezen, rekenen en begrijpend lezen. Werken met een groepsplan betekent dat er activiteiten voor de hele groep, voor subgroepen en indien nodig voor individuele leerlingen zijn opgenomen. We werken in een jaargroep met drie arrangementen: 1. Intensief arrangement (IA), 2. Basisarrangement (BA), 3. Gevorderd arrangement (GA). De zorg voor leerlingen wordt opgenomen in het groepsplan, de leerkracht geeft extra hulp aan kinderen die dat nodig hebben. Hij of zij geeft deze extra begeleiding op basis van systematisch verkregen signaleringsgegevens uit toetsen en observaties.

Groepsoverzicht Uitgangspunt bij het opstellen van groepsplannen zijn de onderwijsbehoeften van de leerlingen op pedagogisch en didactisch gebied. We gebruiken hiervoor de groepskaart uit ons leerlingvolgsysteem Parnassys. Daarnaast maakt de leerkracht een groepsoverzicht per vakgebied m.b.v. de kleuren die we op onze school gebruiken. Dit overzicht is te vinden in de groepsmap.

Naam	Algemeen			Niet-methodetoetsen				Notities						Plannen		
	LJ	DL	IQ	CITO RW ES TOT	CITO RW ET TOT	CITO RW MS TOT	CITO RW M6 TOT	SF	BF	OWB	OuG	GB	KG	OP	RP	RZ
GROEP				92,5 A	100,75 B	74,0 A	80,25 C									
Marijn Klaassen	5	30	99	132,0 A+		37,0 E										RZ*
Julia Lakenveld	5	30		89,0 A		80,0 C										RZ*
Jesse Matze	5	30	100	78,0 B		107,0 A+										RP*
Ruben Nijse	5	30		71,0 C		91,0 A+										RP*
LuuK Olterspeer	5	30				75,0 B										RP
Daan Post	6	40			66,0 E		103,0 A+									RP*

Analyse van gegevens Binnen een jaargroep wordt gewerkt in verschillende niveaus. (differentiatieschema) In het groepsplan staat de aanpak per niveau beschreven. Voor het clusteren van onderwijsbehoeften en het analyseren van de toets-resultaten wordt gebruik gemaakt van niveau-werkgroepen (arrangementen). Deze arrangementen zijn gekoppeld aan een kleur zodat door de hele school iedere niveaugroep dezelfde kleur heeft.

Oranje: intensief arrangement (IA) Deze groep bestaat uit leerlingen die met kleine aanpassingen binnen de methode kunnen blijven. Ze maken de minimumstof uit de methode, krijgen extra instructie en begeleiding. Onderdeel van deze groep zijn de leerlingen met een eigen leerlijn (rood).

Groen: basisarrangement (BA) Deze groep bestaat uit leerlingen die de stof op een gemiddeld niveau verwerken qua tempo en resultaten. Zij krijgen de normale instructie, gaan zelf aan het werk en maken de basisstof uit de methode.

Op eigen wijze samen wijs

Blauw: gevorderd arrangement (GA) Deze leerlingen werken in een hoog tempo en scoren hoog (A) op de CITO-LOVS toetsen en scoren goed op de methodetoetsen. Deze groep krijgt minimale instructie en krijgt meer uitdaging door extra complexe opdrachten. Onderdeel van dit arrangement zijn de hoog begaafde leerlingen (**geel**). (plan)

Evaluatie van de groepsplannen De groepsplannen worden twee keer per jaar geëvalueerd voor de hele groep en tweemaal **extra** voor het intensief en gevorderd arrangement.

Weekplan De relatie tussen de opgestelde groepsplannen en het dagelijks handelen van de leerkracht is vastgelegd in het weekplan. De leerkrachten plannen het groepsaanbod minimaal een week van te voren. De kolom “zorgzuil” (reflectie en evaluatie) wordt dagelijks ingevuld.

Ondersteuning sociaal-emotionele ontwikkeling In alle groepen wordt de volgende werkwijze gehanteerd:

1. Er worden wekelijks lessen gegeven met behulp van de methode LEEFSTIJL;
2. De thema's van leefstijl zijn gekoppeld aan de thema's van Kind op Maandag (godsdienst);
3. Er is aandacht voor pesten met behulp van de posters van de anti-pesten-campagne “kids tegen geweld” (werken met een maandposter);
4. We organiseren Rots & Watertraining voor leerlingen die daar behoefte aan hebben;
5. We brengen het sociaal emotioneel functioneren van de leerlingen uit groep 1 t/m 8 systematisch in kaart met behulp van het computerprogramma ZIEN!
6. Wanneer de sociaal emotionele ontwikkeling niet naar wens verloopt, dan maakt de leerkracht een hulplan om deze vaardigheden te oefenen;
7. Het komt zeer zelden voor dat een leerling zich in de klas dusdanig onaangepast gedraagt dat de veiligheid van de medeleerlingen in het geding komt. In dat geval nemen wij het recht om deze leerling uit de groep te plaatsen, waarna wij de ouders benaderen voor overleg.

Schoolondersteuningsteam Op dit moment werken de directeur en de intern begeleider nauw samen op het gebied van de zorg. Om goed passend onderwijs te kunnen bieden is er behoefte aan een ondersteuningsteam bestaande uit de interne begeleider, de directeur en twee leerkrachten. In de komende jaren wordt dit verder ontwikkeld.

5.2.2 Aspect 2: preventieve en licht curatieve interventies

Ontwikkelingsperspectief

Als de school verwacht dat een leerling onder het niveau van groep 6 zal uitstromen (uitstroom praktijkonderwijs), stelt de leerkracht een individuele leerlijn op. Hiervoor wordt Parnassys gebruikt. Een eigen leerlijn (ontwikkelingsperspectief) wordt incidenteel ingezet voor leerlingen die op één of meerdere gebieden een ander programma dan het reguliere programma moeten volgen. Het gaat hier dus niet om leerlingen die binnen het groepsplan speciale acties uitvoeren en binnen de bandbreedte van het reguliere aanbod tot het eind van de basisschool mee kunnen komen.

Leerlingen met een eigen leerlijn halen op dat gebied niet het eindniveau van de basisschool. We stellen het aangepaste programma zo op, dat er maximale aansluiting is op het voor hen hoogst

Op eigen wijze samen wijs

haalbare niveau in het vervolgonderwijs. Deze leerlingen stromen in de meeste gevallen uit naar VMBO met LWOO en/of Praktijkonderwijs.

Het besluit tot het inzetten van een eigen leerlijn wordt genomen tijdens de CLB (Consultatieve Leerling Begeleiding) zie punt 6.3. Dit besluit wordt bij voorkeur ondersteund door een intelligentieonderzoek en start met instemming van en ondertekening door de ouders. De ouders worden in dit proces meegenomen.

Een eigen leerlijn bevat:

- Een ontwikkelingsperspectief voor het betreffende vakgebied dat is bepaald aan de hand van het verwachte uitstroomniveau van de leerling;
- Tussendoelen die bepaald zijn aan de hand van het ontwikkelingsperspectief;
- Een beredeneerd, gepland aanbod dat is bepaald op basis van de tussendoelen;
- Een eventueel aanbod aan een select groepje leerlingen in de school en verzorgd door een specifiek deskundige leerkracht.

De eigen leerlijn wordt 4 keer per jaar geëvalueerd. De evaluatie leidt altijd tot een beslissing over de verdere voortgang. Tevens wordt er gekeken of de uitkomst gevolgen heeft voor het eindperspectief van de leerling zoals dat door de school en de ouder(s)/verzorger(s) werd vastgesteld.

Deze leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften worden wel in het groepsplan genoemd, de uitwerking staat vermeld in het ontwikkelingsperspectief. (zie bijlage: Ontwikkeling van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die max. niveau groep 7 halen/CBO-Meilân).

Dyslexie

Op De Paedwizer is er een aanbod voor dyslexie conform het protocol leesproblemen en dyslexie van het expertisecentrum Nederlands. Op dit moment werken we nauw samen met DZNN (Dyslexie Zorg Noord Nederland). De werkwijze en het aanbod rond dyslexie wordt de komende jaren ontwikkeld en verder uitgebreid.

Dyscalculie

De werkwijze en het aanbod rond dyscalculie wordt de komende jaren ontwikkeld en beschreven in een beleidsstuk.

Hoogbegaafdheid (excellente leerlingen)

Op dit moment is er geen specifiek onderwijsprogramma aanwezig dat is afgestemd op leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie. Er is een mogelijkheid voor leerlingen uit groep 8 om deel te nemen aan een 8+ klas in het voortgezet onderwijs. In het groepsplan vallen deze leerlingen onder het GA (gevorderd arrangement). Beleid is in ontwikkeling.

5.2.3 Aspect 3: ondersteuningsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

In dit aspect brengen we in kaart in hoeverre de school in staat is een aanbod te hebben voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Deze behoeften kunnen betrekking hebben op:

- Leer- en ontwikkelingskenmerken;
- Werkhouding;
- Fysieke en medische kenmerken;
- Sociaal emotionele en gedragsmatige kenmerken;
- Thuisituatie.

De specifieke onderwijsbehoeften op het gebied van leer- en ontwikkelingskenmerken, werkhouding en sociaal-emotionele/gedragsmatige kenmerken worden op dit moment aangeboden bij de basisondersteuning (aspect 1) en bij de preventieve en licht curatieve interventies (aspect 2).

5.2.4 Aspect 4: ander passend onderwijs

Een leerling wordt op dit niveau besproken we op De Paedwizer menen de leerling niet verder verantwoord te kunnen begeleiden. De school adviseert dan verwijzing naar een andere school.

6. OVERLEG EN BESPREKINGEN OP DE PAEDWIZER

6.1 Ondersteuningsoverleg

Het ondersteuningsoverleg vindt plaats tussen de directeur en de IB-er en dient om de kwaliteit van de ondersteuning te bespreken, eventueel te wijzigen en/of te vernieuwen en te borgen. Er wordt voor ieder schooljaar een ondersteuningsoverleg planning gemaakt. In deze planning krijgen de professionalisering van de leerkrachten, de evaluatie van de ondersteuningsstructuur, de kritische zelfevaluatie, geplande ondersteuningsinnovaties en losse signalen een vaste plaats. De IB-er neemt het initiatief voor dit overleg.

6.2 Groepsbesprekingen

Structureel 4 keer per jaar vindt er een groepsbespreking plaats tussen de IB-er en de groepsleerkracht (zie bijlage voor planning). Tijdens de groepsbesprekingen van februari en juni worden de evaluatie en de aanpassingen in de groepsplannen besproken met de leerkracht. Het evaluatiemoment vindt voor de groepsbespreking plaats. Tijdens deze twee groepsbesprekingen worden de cito-toetsen bekeken en worden de indelingen in arrangementen/kleurschema's besproken.

In de groepsbespreking van november en april worden de leerlingen in het intensieve arrangement (oranje groep) en de leerlingen in het gevorderde arrangement (blauwe groep) extra besproken. Voorafgaande aan deze groepsbesprekingen vindt er een evaluatie plaats door de leerkrachten op basis van de methode gebonden toetsen en eigen observaties.

Voor groep 3 kan het tijdstip van de groepsbespreking iets afwijken, omdat daar de besprekingen plaatsvinden na de herfst-, winter-, lente- en eindsignalering. De planning hiervan is uitgestippeld in de methode Veilig Leren Lezen.

Op eigen wijze samen wijs

Wanneer een leerkracht een probleem signaleert bij een leerling naar aanleiding van observatie, methode gebonden toets, LVS, e.d. maakt de leerkracht voor deze leerling een aanpassing in het groepsplan. Tijdens de eerstvolgende groepsbespreking wordt dit besproken.

Wanneer het probleem zich nog niet heeft opgelost, wordt de leerling apart besproken tijdens een leerlingbespreking met de IB-er. Er wordt voor de leerling een individueel hulplan opgesteld en ouders worden hiervan op de hoogte gebracht.

Bovenstaande valt nog steeds onder de interne zorg van De Paedwizer.

Als het probleem zich na het individuele hulplan nog steeds voordoet, wordt de leerling ingebracht in CLB. Dit is terug te vinden in de Handelingswijzer Zorg (zie bijlage).

6.3 Consultatieve Leerling Begeleiding

Wanneer een probleem bij een leerling blijft bestaan na het werken met een individueel hulplan, wordt CLB ingeschakeld. Hierbij wordt de leerling besproken in een consultatie met de orthopedagoog die hiervoor op school komt.

Voordat een leerling ingebracht wordt, wordt er toestemming gevraagd aan de ouders. De leerkracht formuleert de hulpvraag, eventueel met behulp van de IB-er. De orthopedagoog kijkt met de leerkracht waar mogelijke aanpassingen gedaan kunnen worden in het onderwijsproces (aanpak door de leerkracht, plaats in de klas), of er eventueel aanvullend onderzoek nodig is. Ouders worden steeds op de hoogte gehouden en kunnen ook invoegen in de gesprekken.

De IB-er is aanwezig bij de gesprekken om de doorgaande lijn in de zorg te waarborgen en korte lijnen met alle betrokkenen te onderhouden.

6.4 Ondersteuningsteam

Er wordt in de komende schooljaren gewerkt aan het formeren van een ondersteuningsteam. Dit zal bestaan uit de directeur, de intern begeleider en twee leerkrachten.

Mogelijke taken van dit ondersteuningsteam:

- Bij aanmelding nieuwe leerlingen kijken of deze geplaatst kunnen worden op De Paedwizer;
- Kijken of onze ondersteuning voldoende is om de betreffende leerling te plaatsen, of te zoeken naar een andere passende school;
- Fungeren als een soort denktank die nieuwe ontwikkelingen aanjaagt en ambities formuleert;
- Bewaken en borgen van gemaakte afspraken en beleid;
- Aanzet tot ontwikkelen van beleid.

7. ONDERSTEUNINGSORGANISATIE OP DE PAEDWIZER

Naast de ondersteuningsstructuur en de kwaliteitszorg is er ook een ondersteuningsorganisatie. In dit hoofdstuk wordt er aandacht besteed aan de manier waarop De Paedwizer omgaat met

(vertrouwelijke) informatie, de documenten hiervan en de verschillende manieren van ondersteuning binnen De Paedwizer.

7.1 Afspraken in verband met de vertrouwelijkheid

Over het begrip “vertrouwelijkheid” heeft het team de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Volgens de pedagogische, didactische en onderwijskundige visie van het team geven teamleden relevante informatie over leerlingen aan elkaar door;
- Indien een ouder vertrouwelijke informatie over de leerling geeft, moet het teamlid aangeven dat die informatie beschikbaar is voor het hele team, maar wel binnen school blijft. De informatie wordt opgenomen in het dossier van de leerling;
- De teamleden gaan in alle gevallen zorgvuldig om met de privacygevoelige informatie over leerlingen;
- Het team kiest altijd voor het belang van de leerling, ook al is dat belang misschien pas op langere termijn zichtbaar en ‘botst’ dat met het belang van de ouder(s)/verzorger(s). In een gesprek met ouder(s)/verzorger(s) wordt duidelijk gemaakt waarom de school kiest voor dit besluit;
- Het team is in de informatieoverdracht over leerlingen naar ‘buiten’ eenstemmig;
- Verslagen van onderzoeken door interne deskundigen worden alleen met ouder(s)/verzorger(s) en/of collega’s besproken. Ouder(s)/verzorger(s) krijgen na ondertekening een kopie van het verslag mee naar huis.

7.2 Afspraken over het informeren van de ouder(s)/verzorger(s)

Als een leerling besproken gaat worden in een leerlingbespreking met de IB-er is het van belang dat de ouder(s)/verzorger(s) hiervan op de hoogte zijn. Op het moment dat externen ingeschakeld worden bij besprekingen, worden ouder(s)/verzorger(s) goed geïnformeerd zijn en wordt toestemming gevraagd aan de ouder(s)/verzorger(s).

De leerkracht houdt de IB-er altijd op de hoogte van gesprekken met ouder(s)/verzorger(s) van de aandachtsleerlingen. Hij of zij noteert kort in Parnassys/individuele notitie dat er een gesprek heeft plaatsgevonden en wat de kern van het gesprek was en attendeert de IB-er hierop. Waar nodig wordt de IB-er bij het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) uitgenodigd.

Alle gesprekken en afspraken met de ouder(s)/verzorger(s) van aandachtsleerlingen moeten worden vastgelegd. Ouder(s)/verzorger(s) hebben inzagerecht en mogen een kopie vragen van alle officiële rapportages (dus niet van werkaantekeningen) over hun kind.

Verslagen van buitenaf (schoolbegeleidingsdienst, psycholoog, collegiaal consultant, WSNS, kinderarts e.d.) worden over het algemeen direct aan ouder(s)/verzorger(s) verzonden door de betreffende instantie. School ontvangt soms een kopie of kan relevante informatie opvragen bij de ouder(s)/verzorger(s).

Ook voor de intelligentiemeting (NIO) i.v.m. de schoolkeuze voor het voortgezet onderwijs wordt aan de ouder(s)/verzorger(s) van groep 8 een akkoordverklaring gevraagd.

7.3 Doubleren en/of versnellen

Op de Paedwizer is een protocol opgesteld m.b.t. verlengde kleuterperiode en/of versnelde doorstroming naar groep 3 (zie bijlage) Daarnaast is er een protocol opgesteld over doublure van een groep (zie bijlage).

7.4 LGF en Passend Onderwijs

Een aantal leerlingen ontvangt een leerlinggebonden financiering, ook wel een rugzak genoemd. Deze leerlingen hebben recht op extra ondersteuning. De school ontvangt gelden om deze extra ondersteuning te verwezenlijken. De extra begeleiding wordt gegeven door de leerkrachten en onderwijsassistenten van De Paedwizer. Samen met ouders wordt bekeken welke extra begeleiding er nodig is. Daarnaast bekijken we hoe we deze extra begeleiding het beste kunnen bieden aan de leerling en door wie we de extra begeleiding laten uitvoeren.

Met ingang van 1 augustus 2014 wordt de wet op Passend Onderwijs van kracht. De LGF zoals hierboven beschreven verdwijnt dan.

De financiële middelen komen via een andere route terecht bij stichting CBO Meilân. De Paedwizer kan een beroep doen op deze middelen voor leerlingen die dat nodig hebben. Hoe het een en ander in zijn werk gaat, zal de komende periode duidelijk worden.

Zeker is dat we op De Paedwizer de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte goed en passend onderwijs willen blijven bieden. Op de werkvloer verandert er voor deze leerlingen niets.

7.5 Logopedie

Ieder jaar worden de oudste kleuters gescreend door de logopediste. Indien nodig, wordt een kind na verloop van tijd nog een keer gezien. De logopediste bespreekt de leerlingen met de leerkracht en geeft advies. De leerkracht geeft het advies van de logopediste door aan de ouder(s)/verzorger(s). Wanneer een leerling naar aanleiding van de screening het advies krijgt naar logopedie te gaan, vragen ouders een verwijsbrief aan de huisarts. Met deze verwijsbrief kunnen ouder(s)/verzorger(s) zich aanmelden voor logopedie. De groepsleerkracht informeert de IB-er hierover tijdens de groepsbespreking. Indien de leerkracht zelf vermoedt dat logopedie wenselijk is, raadt hij of zij ouder(s)/verzorger(s) aan dit te melden bij de huisarts.

7.6 Schoolarts

De kinderen van groep 2 worden opgeroepen door de schoolarts. De kinderen van groep 7 worden opgeroepen door de schoolverpleegkundige. Ouders krijgen hiervoor een uitnodiging. De onderzoeken worden uitgevoerd op school.

7.7 Maatschappelijk werk

Vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin kunnen de scholen een beroep doen op de deskundigheid van een schoolmaatschappelijk werker. Deze kan worden ingezet voor informatie en advies aan leerlingen, ouders, IB-ers en leerkrachten. Daarnaast kan de schoolmaatschappelijk werker ondersteuning bieden in het traject rond aandachtsleerlingen.

7.8 Verwijsindex Fryslân

De Verwijsindex is een digitaal systeem voor hulpverleners en onderwijzers. Als zij zich zorgen maken over een kind of jongere (tot 23 jaar), geven zij een signaal af in de Verwijsindex. Als één of meer andere professionals een kind of jongere aanmelden, ontstaat er een 'match'. Hulpverleners kunnen zo in nauwe samenwerking met de ouders, hulp en zorg rond het kind of de jongere op elkaar afstemmen.

7.9 Dossiervorming

Van iedere leerling is er een digitaal dossier in het administratiesysteem Parnassys. In dit dossier worden het inschrijfformulier, notities van tienminuten-gesprekken, toetsscores en andere gegevens die relevant zijn voor de leerkracht bewaard. Er is een protocol dossiervorming opgesteld, zie hiervoor de bijlage.

7.10 Orthotheek

De orthotheek is te vinden in de personeelskamer en dient ter professionalisering van de leerkracht. In het schooljaar 2014-2015 wordt de orthotheek opgeschoond en aangevuld door de IB-er.

8. PERSONEELSBELEID

8.1 Taken groepsleerkracht t.a.v. de ondersteuning

Algemeen

- Is verantwoordelijk voor het stimuleren en begeleiden van de didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling van alle leerlingen in zijn/haar groep en gaat er van uit dat leerlingen verschillende onderwijsbehoeften hebben. De taak van de leerkracht is om zo goed mogelijk aan deze behoeften tegemoet te komen door onderwijs op maat (adaptief onderwijs);
- Maakt schriftelijk/digitaal verslag van de leerlingen in parnassys en/of een leerlingenmap;
- Onderhoudt regelmatig contact met ouders van alle leerlingen in de groep en draagt zorg voor de rapportage van gesprekken;
- Vult twee keer per jaar een leerjournaal in (dit is onderdeel van het leerlingportfolio);
- Zorgt er voor dat alle relevante informatie over leerlingen in het digitale dossier (parnassys) worden bijgehouden;
- Is eindverantwoordelijk voor de zorg en begeleiding van individuele leerlingen;
- Meldt aandachtsleerlingen aan bij de interne begeleider voor nader overleg;
- Is bekend met het interne ondersteuningssysteem van de school;
- Dient op de hoogte te blijven van recente ontwikkelingen op het gebied van zorg en/of leerling-problematiek;
- Draagt bij aan innovaties en ontwikkelingen binnen de school.

Groepsopbrengsten en analyses

- Afnemen van de methode-gebonden toetsen en de toetsen van het CITO-LOVS;
- Toetsresultaten invoeren in het digitale dossier (parnassys);
- Analyse maken van de toetsresultaten op leerling- en groepsniveau en op basis hiervan een passend aanbod opnemen in de groepsplannen.

Groepsplannen/groepsbespreking

- Opstellen van didactische groepsoverzichten en groepsplannen;
- Signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
- Invullen en bijhouden van de groepskaart in parnassys;
- Formuleren, uitvoeren en evalueren van de groepsplannen;
- Tijdig aanleveren van relevante gegevens t.b.v. de groepsbespreking met de IB-er;
- Vier keer per jaar een groepsbespreking met de IB-er bijwonen.

Hulpplannen/ontwikkelingsperspectieven

- Het opstellen, uitvoeren en evalueren van individuele hulpplannen en/of ontwikkelingsperspectieven;
- Het bespreken van de evaluaties met de IB-er en met ouders.

Externe instanties

- Aanleveren relevante informatie zoals groepsplan, rapportages, oudergesprekken etc;
- Ouders op de hoogte stellen en toestemming vragen;
- Aanwezig bij eventuele besprekingen;
- Contact onderhouden indien nodig;
- Verantwoordelijk voor het invullen van ondersteuningsformulieren, bijv. vragenlijsten.

(Hoog)begaafde leerlingen

- Invullen van de kijkwijzer (SiDiR) bij vermoeden van hoogbegaafdheid;
- Bespreekt de bevindingen met de interne begeleider;
- Voert gesprekken met de ouders;
- Bespreekt de onderzoeksgegevens met de IB-er en ouders.

Professionalisering

- Nascholing;
- Lezen van vakliteratuur;
- Bijhouden van ontwikkelingen in het onderwijs.

8.2 Taken interne begeleider

Er is 1 interne begeleider werkzaam op onze school. Dit is een groepsleerkracht LB met als taak IB-er. De beschikbare formatie voor IB-er is: 16,5 uur per week.

Algemeen

- Gesprekken met ouder(s)/verzorger(s) n.a.v. extra zorg voor leerlingen;
- Onderhouden van externe contacten;
- Collega's (op aanvraag) ondersteunen bij het voeren van oudergesprekken;
- Informeren van nieuwe collega's over het schoolondersteuningssysteem;
- Bijhouden van de orthotheek;

Op eigen wijze samen wijs

- Het ondersteunen van de leerkrachten bij het opstellen van een onderwijskundig rapport;
- Deelname aan netwerken;
- Het voeren van vier groepsbesprekingen per groep, per schooljaar.

Groepsopbrengsten en analyses

- Het signaleren en analyseren van trends;
- In kaart brengen van de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben;
- Bespreken van de groepsopbrengsten en analyses met de leerkrachten en de directeur.

Groepsplannen/groepsbespreking

- Ondersteunen en adviseren van de leerkracht over het opstellen van groepsplannen. De IB-er voert vier keer per jaar een groepsbespreking per groep.

Hulpplannen/ontwikkelingsperspectieven

- Ondersteunt en adviseert de leerkracht bij het opstellen van individuele hulpplannen en/of eigen leerlijnen.

Collegiale consultatie

- Geeft adviezen en tips op alle onderwijskundige gebieden. De IB-er maakt nieuwe collega's wegwijs binnen de leerlingondersteuning;
- Biedt ruimte aan de leerkrachten om te kunnen overleggen over zaken waar zij tegenaan lopen m.b.t. de ondersteuning aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Het leerlingvolgsysteem

- Bestellen en ordenen van de materialen voor het leerlingvolgsysteem;
- Implementatie werken met het digitale dossier (parnassys).

Externe instanties

- Aanwezig bij eventuele besprekingen;
- Contact onderhouden indien nodig;
- Ondersteunt leerkrachten bij contacten met externen.

Ondersteuningsoverleg met directie

Voor de IB-er vloeien onderstaande taken voort uit het ondersteuningsoverleg met de directie:

- Het signaleren en analyseren van trends;
- Het uitzetten en evalueren van beleid;
- Plannen maken met betrekking tot de schoolondersteuning, bijv. studiedagen, teambijeenkomsten etc.

Dossiervorming

- Opzetten;
- Bijhouden;
- Bewaken.

Professionalisering

- Nascholing;
- Lezen van vakliteratuur;
- Bijhouden van ontwikkelingen binnen de zorg (passend onderwijs);
- Deelname aan netwerkbijeenkomsten IB-er.

8.3 Taken directeur t.a.v. de ondersteuning

Algemeen

- Het scheppen van voorwaarden om te komen tot de meest maximale vorm van uitvoering van ondersteuningsactiviteiten;
- Geeft leiding aan een team professionals vanuit de visie van de school;
- Motiveert en stimuleert de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van individuele teamleden;
- Zorgt voor een positieve uitstraling van de school.

Groepsopbrengsten en analyses

- Bewaakt het ontwikkelingsproces van de school, rekening houdend met het schoolconcept en het schoolplan;
- Bewaakt de kwaliteit van het totale onderwijs en het personeel.

Collegiale consultatie

- Stimuleert en faciliteert nascholing op het gebied van specifieke leerlingenzorg.

Ondersteuningsoverleg met de interne begeleider

- Ondersteunt de interne begeleider;
- Is eindverantwoordelijk voor de ondersteuning binnen de school;
- Neemt besluiten m.b.t. de zorg in samenspraak met de interne begeleider;
- Heeft regelmatig overleg met de interne begeleider.

Beleid en schoolontwikkeling

- Bepaalt het beleid van de school op korte en op lange termijn;
- Zorgt voor transparant en evenwichtig taakbeleid in de school;
- Maakt het SchoolJaarVerslag en het SchoolJaarPlan;
- Maakt het Schoolplan voor een periode van vier jaar;
- Maakt de jaarlijkse begroting voor de school;
- Koppelt financiën aan ontwikkelingen;
- Legt verantwoording af aan het bevoegd gezag.

Gesprekkencyclus

- Houdt functioneringsgesprekken;
- Stimuleert leerkrachten om persoonlijk te ontwikkelen (POP);
- Voert POP-doelstellingsgesprekken en voortgangsgesprekken;
- Legt groepsbezoeken af;
- Houdt beoordelingsgesprekken.

Professionalisering

- Nascholing;
- Lezen van vakliteratuur;
- Bijhouden van ontwikkelingen binnen de zorg (passend onderwijs);
- Bezoeken van netwerkbijeenkomsten;
- Houdt zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen m.b.t. onderwijsinnovaties.

9. CONCLUSIES EN AMBITIES

Binnen CBO-Meilân (bestuur) en het interzuiltaire samenwerkingsverband Friesland wordt gewerkt met een instrument (Q3), om de ondersteuning die de school biedt op een eenvoudige manier in beeld te brengen. Met dit instrument kunnen samenwerkingsverbanden en besturen snel informatie verzamelen over de basisondersteuning, over belangrijke kengetallen en over de deskundigheid en voorzieningen van hun scholen. Op het niveau van het samenwerkingsverband ontstaat zicht op de dekkendheid van het ondersteuningsaanbod binnen de eigen regio.

9.1 Conclusie

In het najaar van 2013 hebben wij in beeld gebracht welke (extra) ondersteuning wij onze leerlingen bieden. Het schoolondersteuningsprofiel is onderdeel van ons schoolondersteuningsplan. In dit plan geven we aan welke stappen we gaan zetten om de ondersteuning op onze school te verbeteren.

Conclusies n.a.v. het schoolondersteuningsprofiel Q3:

Domein:	Beeldvorming: (wat zien wij?)	Oordeelsvorming: (wat vinden wij? verbeterpunten!)	Besluitvorming: (wat gaan we doen?)
Basisondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> Pedagogisch klimaat is goed; Team: enthousiast, leergierig en Zelfredzaam; Er wordt gewerkt volgens de principes van handelingsgericht werken (HGW); Onderwijs is afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerling; Uitgaan van mogelijkheden; Vanuit een klassikale structuur, onderwijs op maat; Iedere leerling zoveel mogelijk tot zijn recht laten komen door zelfstandig werken op eigen niveau en door samenwerken. 	<ul style="list-style-type: none"> Het systematisch analyseren van de resultaten van de leerlingen; Didactisch competent in het realiseren van passend onderwijs; Ontwikkelen dyscalculiebeleid; Organiseren warme overdracht van vorige school naar eigen school; Vastleggen interne ondersteuningsprocedures; Ondersteuningsmiddelen gericht inzetten; Differentiatie in instructie; Doorgaande lijn zelfstandig werken implementeren en borgen; We missen een ondersteuningsteam! 	<ul style="list-style-type: none"> Analyseren (team) Implementatie BLP (team) Zelfstandig werken doorgaande lijn (team) Scholing VIB (IBer) Visie op zorg en schoolondersteuningsplan schrijven (IBer en dir.) Ontwikkelen brede zorgschool Ontwikkelen ondersteuningsteam (IBer, dir, leerkracht)
Deskundigheid intern	<ul style="list-style-type: none"> Een lerend team; Enige deskundigheid op het gebied van: dyslexie, taal & spraak, rekenen/wiskunde, moeilijk gedrag, soc. vaardigheidstraining. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen deskundigheid dyscalculie en (hoog)begaafdheid; 	<ul style="list-style-type: none"> Scholing, o.a. dyscalculie, autisme Scholing (hoog)begaafdheid Beleid dyscalculie formuleren Beleid (hoog)begaafdheid formuleren

Domein:	Beeldvorming: (wat zien wij?)	Oordeelsvorming: (wat vinden wij? verbeterpunten!)	Besluitvorming: (wat gaan we doen?)
Deskundigheid extern	<ul style="list-style-type: none"> • CLB • Orthopedagoog/GZ psycholoog • Schoolmaatschappelijk werk • Fysiotherapie en logopedie • • 	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> •
Ondersteuningsvoorzieningen	<p>Er zijn geen ondersteuningsvoorzieningen zoals bijv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huiswerkklas; • Hoogbegaafdengroep; • Structuurgroep; • ZMLK-groep. <p>Er wordt structureel gewerkt met extra handen in de groep (kleine instructiegroepen, verlengde instructie, begeleide inoefening etc.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen verder uitwerken; • Kinderen leren van elkaar, dit uitbouwen; • Onderzoeken op welke momenten bepaalde ondersteuningsvoorzieningen zinvol zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Borgen huidige werkwijze met onderwijsassistenten;
Voorzieningen in de fysieke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Het schoolgebouw is evt. toegankelijk voor een rolstoel, er dienen enkele kleine aanpassingen te worden gedaan; • Er zijn geen voorzieningen voor dove/slechthorende/blinde/slecht-zierende kinderen; • Weinig gespreksruimtes; • Geen time-out ruimte, stilte ruimte, verzorgingsruimte; • Er is een invalidentoilet die ook kan worden gebruikt als verzorgingsruimte (moet leeggeruimd worden). 	<ul style="list-style-type: none"> • Dit heeft op dit moment geen prioriteit. Bij een eventuele aanmelding van een leerling aanpassingen doen. 	<ul style="list-style-type: none"> •
Samenwerkende ketenpartners	<ul style="list-style-type: none"> • CJG • VVE • OCRN • Friese Plaatsingswijzer • Taalnetwerk • GGD • Bibliotheek 	<ul style="list-style-type: none"> • De samenwerking met de ketenpartners verloopt goed; • De intensiteit van de samenwerking hangt samen met de basis- en onderwijsbehoeften van onze leerlingen. 	<ul style="list-style-type: none"> •

9.2 Ambities

Ambitie is een brede zorgschool/een school voor alle leerlingen uit Sint Nicolaasga en omgeving.

Kenmerken speciale onderwijszorg op een brede zorgschool:

Domein:	Setting:	
	Binnen de groep/klas	Binnen de school
1. Hoeveelheid aandacht en tijd	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn twee paar handen in de groep (door onderwijsassistent) voor aanvullende begeleiding, op tijdelijke basis (gedurende enkele dagdelen per week); De groepen zijn kleiner. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is speciale onderwijszorg door RTer en/of IBer, op semi-permanente basis (gedurende enkele dagen per week); Er is speciale onderwijszorg door een ABer (gedurende enkele dagdelen per week).
2. Onderwijsmaterialen	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt niveau- en tempodifferentiatie toegepast binnen de les-methoden; Er zijn aparte methoden voor zorgleerlingen beschikbaar; Er is aanvullende remediërend materiaal, behorend bij de gebruikte lesmethoden; Er wordt lesstof aangeboden vanuit leerlijnen die gebaseerd zijn op de kerndoelen. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is een orthotheek met onderwijsmaterialen beschikbaar die tegemoet komen aan specifieke didactische kenmerken, speciale pedagogische/psychologische kenmerken en fysieke/lichamelijke kenmerken; Er wordt door de hele school gewerkt met een speciaal programma voor de sociaal-emotionele ontwikkeling (bijv. Leefstijl).
3. Ruimtelijke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn aparte plekken waar 1 op 1 begeleiding en begeleiding aan (sub)groepjes zorgleerlingen kan plaatsvinden. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is een aparte ruimte voor andere functies (bijv. voor verzorging of een time-out).
4. Expertise	<ul style="list-style-type: none"> Meerdere leerkrachten hebben veel kennis en competenties op het gebied van stoornissen en beperkingen; Leerkrachten maken gebruik van collegiale consultatie en intervisie. 	<ul style="list-style-type: none"> Een groot deel van het team heeft kennis van en competenties op het gebied van de specifieke onderwijsbehoeften van zorgleerlingen; Experts m.b.t. voorkomende stoornissen en beperkingen zijn direct beschikbaar (bijv. schoolmaatschappelijk werker, logopedist).
5. Samenwerking met andere instanties	<ul style="list-style-type: none"> De IBer en RTer en leerkrachten werken regelmatig samen met professionals van externe instanties (bijv. RIAGG, CJG). 	<ul style="list-style-type: none"> Er is samenwerking met professionals uit het SO en zorginstellingen en er vindt afstemming plaats (bijv. gezamenlijke bijdrage aan uitvoering van een IHP); Externe experts zijn op afroep beschikbaar als daar behoefte aan is (bijv. faalangstrainer).

9.3 Actieplan Passend Onderwijs

Domein:	Prestatie-indicatoren:	Activiteiten:	'13-'14	'14-'15	'15-'16	'16-'17	Consequenties voor:
Basisondersteuning	Het team werkt handelingsgericht met groepsoverzichten en groepsplannen. Deze worden gemaakt voor de basisvakken (lezen, rekenen, begr. Lezen, spelling, gedrag?) en voldoen aan de kwaliteitseisen van de inspectie.	- Leerkrachten stellen de groepsplannen voor hun eigen groep op;	●●●	●●●	●●●	●●●	Personele competenties
	Leerkrachten zijn in staat om systematisch resultaten van de leerlingen te analyseren.	- De IB-er ontwerpt een format groepsplan in parnassys;	●●●				Personele competenties
	Leerkrachten zijn didactisch competent in het realiseren van passend onderwijs.	- De expertise van de IB-er en enkele leerkrachten wordt ingezet (toekomstig ondersteuningsteam);	●●●	●●●	●●●	●●●	Personele competenties
	Er is differentiatie in instructie.	- Studie-avond analyses;	●●●				Personele competenties/organisatie
	Er is een dyscalculiebeleid geformuleerd.	- Regelmatige terugkoppeling analyses en groepsplannen op de teamvergadering;	●●●	●●●	●●●	●●●	Personele competenties/organisatie
	De interne ondersteuningsprocedures zijn vastgelegd.	- Bespreking groepsplannen met IB-er (vier keer per jaar);	●●●	●●●	●●●	●●●	Personele competenties
	Ondersteuningsmiddelen worden gericht ingezet.	- Herschrijven van de missie en visie van de school;	●●●				Organisatie
	De doorgaande lijn zelfstandig werken is beschreven en wordt jaarlijks geborgd.	- De visie op zorg bepalen;	●●●				Organisatie
	We werken binnen de eigen school met een ondersteuningsteam (twee leerkrachten, IB-er en directeur).	- Het schoolondersteuningsplan schrijven, bespreken en vastleggen;	●●●				Organisatie
	Er zijn twee paar handen in de groep voor aanvullende begeleiding (OA), gedurende enkele dagdelen per week.	- Ontwikkelen van een ondersteuningsteam faciliteren deelnemende leerkrachten; (brede zorgschool)	●●●	●●●			Personele formatie/financiën
	De groepen zijn kleiner (max. rond de 25 leerlingen).	- Structureel twee onderwijsassistenten in de formatie;	●●●	●●●	●●●	●●●	Personele formatie/financiën
	Optimale kansen voor alle leerlingen door te werken volgens de principes van Building Learning Power. (leerkrachten-leerkrachtpalet)	- Teamscholing BLP.	●●●	●●●	●●●	●●●	Scholing/financiën

Domein:	Prestatie-indicatoren:	Activiteiten:	'13-'14	'14-'15	'15-'16	'16-'17	Consequenties voor:
Deskundigheid intern	De aanwezige deskundigheid (dyslexie, taal&spraak, rekenen/wiskunde, moeilijk gedrag, sociale vaardigheidstraining) uitbreiden met deskundigheid op het gebied van: dyscalculie en (hoog)begaafdheid. De IB-er coacht leerkrachten. Werken met een eigen schoolondersteuningsteam.	- Scholing dyscalculie;		•••	•••		Scholing/financiën
		- Scholing (hoog)begaafdheid;		•••	•••		Scholing/financiën
		- Beleid dyscalculie formuleren;		•••			Organisatie/competenties
		- Beleid (hoog)begaafdheid formuleren;		•••			Organisatie/competenties
		- Scholing VIB (IB-er).		•••			Scholing/financiën
Deskundigheid extern	Indien nodig maken we gebruik van externe expertise	- Samenwerken en netwerken, beleid passend onderwijs CBO Meilân	•••	•••	•••	•••	Organisatie/financiën
Ondersteuningsvoorzieningen	Er wordt niet gewerkt in aparte groep, bijv. hoogbegaafdengroep, ZMLK groep. De leerlingen blijven zolang mogelijk meedoen met de eigen groep en worden intensief begeleidt vanuit de eigen groep. (Hoog)begaafde leerlingen worden uitgedaagd en krijgen kansen en mogelijkheden om zich verder te ontwikkelen. Er is structuur en expertise aanwezig om kinderen met gedragsproblemen (bijv. PDD-NOS, ADHD) te begeleiden.	- Orthotheek updaten;		•••	•••		Financiën
		- Aanschaf materialen en middelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;		•••	•••		Materialen en middelen/financiën
Voorzieningen in de fysieke omgeving	Het schoolgebouw is rolstoeltoegankelijk;	- Aanpassen ingangen/drempels;	•••				Financiën
	Er zijn voldoende gespreksruimtes/stilteruimtes;	- Creëren aparte ruimtes;		•••	•••		Financiën
	Er is een invalidetoilet/verzorgingsruimte;	- Leegruimen invalidetoilet en kastruimte elders creëren;		•••	•••		Financiën
Samenwerkende ketenpartners	Er is samenwerking met ketenpartners; Er is samenwerking met externe professionals (externe experts zijn op afroep beschikbaar); De intensiteit van de samenwerking hangt samen met de basis- en onderwijsbehoeften van onze leerlingen.	- Samenwerken en netwerken, beleid passend onderwijs CBO Meilân	•••	•••	•••	•••	Organisatie/financiën

10. FORMULIEREN EN PROTOCOLLEN

Er zijn ten aanzien van de ondersteuning een groot aantal afspraken gemaakt, deze zijn vastgelegd in formulieren en protocollen. Naar een aantal hier van wordt verwezen in dit schoolondersteuningsplan, deze worden hieronder genoemd:

- Q3 schoolondersteuningsprofiel
- Toetskalender
- Ontwikkeling van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die maximaal niveau groep 7 halen
- Planning groepsbesprekingen (4 keer per jaar door IB-er/leerkracht)
- Handelingswijzer Zorg
- Protocol najaarskinderen groep 1 en 2
- Doublure protocol
- Protocol dossiervorming

Alle overige formulieren en protocollen die betrekking hebben op de schoolondersteuning worden bewaard op de L-schijf/digitaal en zijn toegankelijk voor het hele team. De IB-er beheert deze formulieren en zorgt dat ze up to date blijven.

11. TOT SLOT

Alle activiteiten op onze school zijn gericht op het zo goed mogelijk ondersteunen en begeleiden van alle leerlingen. Competenties van leerkrachten zijn hierbij van groot belang als ook het werken in een team. Een leerkracht staat er nooit alleen voor, er is op onze school in hoge mate sprake van collegiale ondersteuning, het geven van feedback, het samen verantwoordelijk zijn voor alle leerlingen.

Speerpunt op onze school is gedrag! Gedrag kun je beïnvloeden, veranderen en begeleiden. Belangrijk hierbij is de intrinsieke motivatie, de autonomie en het eigenaarschap. Je doet iets niet voor een ander, maar voor je zelf. Gedrag is breed, gedrag vind je op vele gebieden:

- Sociaal gedrag
- Leergedrag
- Complex gedrag
- Leerkrachtgedrag

Ouders zijn belangrijk! Ouders zijn partner, we werken samen aan de ontwikkeling van hun kinderen en onze leerlingen.

Passend Onderwijs is voor ons een kans en een uitdaging. Onze idealen kunnen verder ontwikkeld worden en het werken met kinderen kan nog specifiek. Uit de afgelopen jaren is gebleken dat er commitment is binnen het team wat betreft het omgaan met en het begeleiden van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Recente ervaringen: Wat kunnen we en hoe weten we dit?

- Leerling gekomen in begin groep 6 vanuit een andere basisschool. PDD-NOS en ADHD. Leerprestaties onder de maat. Moeilijk hanteerbaar gedrag. Sociaal emotionele problematiek en geen stabiele thuissituatie. Op onze school gegroeid. Gedrag beheersbaar en leerprestaties omhoog. In het VO mislukt, zit nu op een renn 4 school na geschorst te zijn op de school voor VO;
- Leerling vanuit de Caleidoscoop (renn4). PDD-NOS en ADHD. Geplaatst in groep 8. Gedrag was te beheersen. Helaas wegens verbreken van de nieuwe relatie van moeder weer terug naar Leeuwarden, nu naar een reguliere basisschool. De ambulante begeleider heeft onlangs advies gevraagd aan onze leerkracht van groep 8, hoe deden jullie dit? Het gaat op de nieuwe school niet goed;
- Leerling met het syndroom van Down in groep 1-2. We werken nauw samen met een AWBZ-instelling, er is een breed zorgteam rondom deze leerling geformeerd.

Soms lukt het ons niet:

- Leerling vanuit groep 6 geplaatst op het speciaal basisonderwijs. Helaas konden wij deze leerling niet helpen wegens psychische problematiek en depressiviteit. Ouders hadden het er moeilijk met de eventuele plaatsing op speciaal onderwijs. Ouders meegenomen in de processen (ouders als partner), het meisje kreeg de ruimte om zelf aan te geven wat ze wilde. Het gaat nu goed met dit meisje!

De Paedwizer: "Op eigen wijze samen wijs"

Februari 2014, Welmoed van der Molen (IB-er) en Marijke Star (directeur)

12. VASTSTELLING EN ONDERTEKENING

Het schoolondersteuningsplan moet tenminste één keer in de vier jaar worden vastgesteld door het bevoegd gezag. Daarbij heeft de MR adviesrecht. Dit deel laat de vaststelling en ondertekening zien.

Dit schoolondersteuningsprofiel is van advies voorzien door de MR:

Datum

Plaats

Handtekening MR

En vastgesteld door het bestuur:

Datum

Plaats